

רגולציה וביטוחי מנהלים

כלכל
ביטוח ופיננסים

כלכל college
מרכז הדרכה לסוכני כלל ביטוח ופיננסים

Orin Shpalter

רגולציה

כלכל
ביטוח ופיננסים

 כלכל college
מרכז הדרכה לסוכני כלל ביטוח ופיננסים

מסמך הנמקה מלא

- פגישה עם בעל רישיון חדש *
 - פרישה לקצבה
 - נודע לבעל הרישיון על שינוי במצבו המשפחתי של הלקוח
 - לא מולא בעבר ללקוח מסמך הנמקה מלא **
 - משיכה שלא כדין העולה על 50,000 ₪
 - הלקוח מבקש
- אם מדובר בעובד התאגיד שנפגש עם הלקוח, לא ייחשב בעל הרישיון לחדש ככל שנמסר מסמך הנמקה בעבר.
- ** מסמך בנוסח הקודם מספק

בכל מקרה שאינו נמנה במסמך הנמקה מלא ובסיכום שיחה ובמקרים המפורטים להלן:

- משיכה שלא כדין שאינה עולה על 50,000 ₪
- בכל הליך הנוגע לקרן השתלמות
- בהליך הנוגע לשינויים במוצר פנסיוני קיים כגון:
 - שינוי מסלול השקעה
 - שינוי ביחס שבין הפקדה לחסכון ולביטוח
 - שינוי תמהיל הפקדות בין מוצרים פנסיונים באותו סוג

מסמך הנמקה ממוקד

- העלאת שיעור הפקדה למוצר פנסיוני
- משיכת כספים כדין
- צירוף לריסק זמני
- ביטול החלטה למשוך כספים
- הפחתת דמי ניהול במוצר קיים
- טיפול בכספי פיצויים עקב עזיבת מקום עבודה
- ביטול החלטה לנייד כספים, ובלבד שהתקיימה שיחת שימור

סיכום שיחה

731234578923456789
56789012345
4567890123456789
4365648456543246817

ביטוח מנהלים

1992 - ביטול אג"ח מיועדות בפוליסות הביטוח

1995 - סגירת הצטרפות לקרנות הוותיקות ופתיחת קרנות חדשות

2000 - חוק ההסדרים, תיקון 120, אין יותר הון בקופות לקצבה

2001 - שינוי מקדם הקצבה בחברות הביטוח והוזלת עלויות הביטוח

2003 - הסדר קרנות הפנסיה הוותיקות

2008 - פנסיה חובה ותיקון 3

2012 - תיקון 190

2013 - ביטול המקדם "המובטח" בביטוח מנהלים

2016 - תיקון 16 - הגדלת הפרשות

שינויים עיקריים בחיסכון לטווח ארוך

ביטוח מנהלים

מעורב - הון וביטוח

גמלא - קצבה וביטוח

עדיף - קצבה וביטוח

- פוליסות שהונפקו עד 31/12/90 מבטיחות תשואה עם אג"ח ממשלתי, קרנות א'-ח'

- פוליסות שהונפקו החל מ 1/1/91 משתתפות ברווחים - סכומי הביטוח צמודים

למדד. החיסכון צמוד לביצועי הקרן. פוליסות מסוג קרן ט' וקרן י'

- מתייחס לכל סוגי הפוליסות ביטוחי המנהלים - מעורב, עדיף וגמלא

ביטוח מנהלים

- שווקו עד 06/2001
- סכום הביטוח למקרה פטירה וסכום החיסכון בתום תקופת הביטוח זהים
- סכום הביטוח/חיסכון צמוד למדד
- הפרמיה קבועה לכל תקופה הביטוח וצמודה למדד
- יחס חיסכון/ביטוח של 70/30
- מעורב מ 1991-2001 - בדמי ניהול של 0.6% לשנה + 15% מרווח ריאלי שמעבר לריבית התעריפית (ריבית של 2.5%)

פוליסות מעורב - פוליסת ביטוח חיים עם מרכיב חיסכון

• שווקו עד 06/2001

• בפוליסות אלו נקבעה מראש הגמלא החודשית שתשולם למבוטח, החל מגיל שנקבע מראש ולכל ימי חייו

• גיל תום תקופה לגבר - 60,65 או 70, לנשים - 55, 60 או 65

• התעריף לנשים יקר מהתעריף לגברים

• גמלא מ 1991-2001 - בדמי ניהול של 0.6% לשנה + 15% מרווח ריאלי שמעבר לריבית התעריפית (ריבית של 2.5%)

פוליסות גמלא

- שווקו עד 06/2001

- מורכבת מחיסכון ומביטוח חיים

- בגיל 65 מסתיים מרכיב הביטוח והפוליסה עוברת לחיסכון טהור

- הפוליסה משלמת קצבה חודשית לכל חיי המבוטח ולא פחות מ 120 גמלאות

- פוליסות לפני 1991 מבטיחות תשואה לחיסכון והגמלאות צמודות למדד

- פוליסות אחרי 1991 - פוליסות משתתפות ברווחים

- עדיף מ 1991-2001 - בדמי ניהול של 0.6% לשנה + 15% מרווח ריאלי שמעבר לריבית התעריפית (ריבית של 2.5%)

פוליסות עדיף

- החל מ 06/2001 שווקו פוליסות מסוג: "עדיף הון" ו"עדיף קצבה"
- מסלול הביטוח היסודי השתנה ל 80/20
- ערך פדיון מיוחד - 80% בשנה א' ועולה ב 4%. אחרי 10 שנים שווה ערך הפדיון ל 100%
- מספר גמלאות מובטחות עלה ל 120/240
- מקדם הקצבה עלה נוכח עדכון המקדים לפי תוחלת חיים
- למקדם הקצבה נוסף מרכיב "שיעור הגדלה"
- דמי ניהול של 0.6% לשנה + 15% מרווח ריאלי שמעבר לריבית התעריפית (ריבית של 2.5%)

פוליסות עדיף הון ועדיף קצבה

- פוליסות מסלוליות - המבוטח יכול לבחור את רמת הסיכון ואת מסלול ההשקעה
- אין עוד ביטוח יסודי בפוליסה
- קיימות פוליסות הון וקצבה
- גמלא יסודית נקבע ל - 240 קצבאות
- קיים שיעור הגדלה של מקדם הקצבה לכל שנה, משנת 2004 ועד מועד תשלום הקצבה
- דמי ניהול מהפקדה ודמי ניהול מצבירה
- + **מהפקדה** - 13% או 10% יורד, 7% או 5% קבוע
- + **צבירה** - 1%-1.4%

ביטוחי מנהלים משנת 2004

	לאישה	לגבר	מסלול
קצבה צמודה	156	144	1985-1991
קצבה משתתפת	184	167	6/2001-1992
שיעור הוספה	202	199.72	6/2001-2004
שיעור הוספה וריבית תחשיבית גבוהה יותר במקדם	+200	+200	2004-2013

ביטוחי מנהלים

השינויים במקדם ההמרה מקדמים
במסלול יסודי לגיל 65

נספח 1 לפרק הקצבה

1. מקדמי החלוקה למבוטח שבחר במסלול קצבה א' וב' (למבוטח שבחר במסלול קצבה ב' יופחת מהקצבה שתחושב לפי מקדמי החלוקה המפורטים להלן "שיעור ההפחתה" כאמור בסעיף 5.2.4 לתנאי פרק הקצבה):

גיל המבוטח במועד תחילת תשלום הקצבה	אישה		גבר	
	טור א' מקדם חלוקה של ערך הפדיון לחשוב קצבה חודשית יסודית בשנת 2007	טור ב' שיעור ההגדלה במקדם החלוקה בנין כל שנה שחלפה מישנת 2007 עד מועד תחילת תשלום הקצבה	טור א' מקדם חלוקה של ערך הפדיון לחשוב קצבה חודשית יסודית בשנת 2007	טור ב' שיעור ההגדלה במקדם החלוקה בנין כל שנה שחלפה מישנת 2007 עד מועד תחילת תשלום הקצבה
60	228.14	0.109%	216.91	0.113%
61	224.48	0.112%	213.47	0.113%
62	220.83	0.115%	210.08	0.112%
63	217.20	0.117%	206.78	0.111%
64	213.61	0.118%	203.57	0.108%
65	210.08	0.118%	200.49	0.105%
66	206.65	0.118%	197.55	0.101%
67	203.32	0.116%	194.78	0.096%
68	200.13	0.114%	192.20	0.090%
69	197.10	0.110%	189.83	0.084%
70	194.25	0.105%	187.67	0.077%

מקדמי המרה לקצבה 2007

- הפקדות לקצבה בלבד
- צו הרחבה לפנסיה חובה הוחל על כלל המשק
- קביעת כללי משיכה חדשים מהקופות
- ביטול קופות מרכזיות לפיצויים
- חובת משיכה "קצבה תחילה" בפרישה בגין הפקדות מ - 2008

תיקון 3

וצו הרחבה לפנסיה חובה - 2008

למשרד האוצר קיימת האפשרות לשנות את הריבית התחשיבית בביטוח המנהלים.

שינוי בריבית התחשיבית יפגע גם במקדם המובטח בביטוחי המנהלים.

לדוגמא בפוליסת ביטוח מנהלים של מגדל, מגדל בטוח משנת 2009 מופיע סייג המתייחס לאפשרות של שינוי הריבית

התחשיבית ושינוי המקדם המובטח. בנוסף, בסעיף 4. במידה וחברת הביטוח לא תעמוד בשיעור התשואה שלפיה חושב

המקדם תעודכן קצבת הזקנה מידי חודש.

באוצר חוששים ששינוי הריבית התחשיבית יערער את היציבות בחיסכון הפנסיוני ויקטין עוד יותר את הודאות לגבי

הפנסיה הצפויה לחוסכים.

3. אם בהתאם להוראות הממונה ישתנה שיעור הריבית להמחשה, תשלח החברה למבוטחים נספח המעדכן את מקדמי החלוקה של חישוב הקצבה החודשית היסודית במסלולי קצבאות א' וב', שבו ישתקפו השינויים שיחולו בריבית התחשיבית. הנספח המעודכן ימורס גם באתר האינטרנט של החברה, סמוך לאחר ביצוע השינויים.

4. החל ממועד תחילת תשלום הקצבה, ישתנה סכום הקצבה מדי חודש על-פי שיעור התשואה ברוטו על ההשקעות במסלול ההשקעה, בניכוי דמי הניהול כאמור בסעיף 39 בפרק ב' לעיל, ובניכוי הריבית התחשיבית שעל-פיה חושבה הקצבה החודשית היסודית כאמור בסעיף 2-2 לנספח זה לעיל.

ביטוח מנהלים

מקדם מובטח

פנסיה

קרנות פנסיה בעידן התקנון האחיד

יוני 2018

לפשט ולהנגיש את זכויות וחובות העמיתים הקבועות בתקנוני קרנות הפנסיה, על מנת להגביר את המודעות של החוסכים בדבר זכויותיהם בקרנות הפנסיה, להגדיל את כוח המיקוח שלהם ולהביא להגברת התחרות בענף קרנות הפנסיה.

- התקנון החדש הגדיר את מסלולי הביטוח החדשים ואת אחוזי הכיסוי.
- מסלולים אלו חלים רק על מצטרפים חדשים לקרנות הפנסיה ועל חוסכים המחדשים את ההפקדות לקרן לאחר הפסקה של 12 חודשים.
- על כל יתר מאות אלפי החוסכים בקרן הפנסיה חל עדיין מסלול הביטוח הישן שלהם.

מסלולי ביטוח זהים למצטרפים חדשים

-מקס' נכות	1. מסלול ברירת המחדל: נכות 75% שארים 100% (למעט גבר המצטרף מגיל 41)
-מקס' שאירים	2. נכות 75% (למעט גבר המצטרף מגיל 41) שארים 100% (למעט גבר המצטרף מגיל 47)
-מאוזן אחרי 41	3. נכות 75% (למעט גבר המצטרף מגיל 41) שארים 100% (למעט גבר המצטרף מגיל 41)
-שאיירים מופחת	4. נכות 75% שארים 40%
-נכות מופחת	5. נכות 37.5% שארים 100% (למעט גבר המצטרף מגיל 45)
-עתיר חיסכון	6. נכות 37.5% שארים 40%
-מקס' שאירים עד 60	7. נכות 75% שארים 100% לפורשים עד גיל 60 (למעט גבר המצטרף מגיל 49)

- שינוי עלויות הכיסוי לאבדן כושר עבודה.
- ניתן להפקיד תגמולים לקרן גם לאחר שהעמית הגיע לגיל תום תקופת הביטוח או לגיל פרישת חובה, וגם לאחר שהחל לקבל קצבת זקנה.
- תשלום קצבת נכות לאחר 60 ימי המתנה מקסימום (במקום 90 לפני).
- אחוז הכיסוי המינימלי יעמוד על 37.5% לאובדן כושר עבודה ו 40% לשאירים.
- משיכה או העברה (מלאה/חלקית) של כספי התגמולים תשנה את גיל הכניסה, שינוי זה יקבע גם את גובה הכיסוי הביטוחי בהתאם לגיל הכניסה החדש.
- קיימים גם מסלולים בהתאמה אישית, ניתן יהיה לבחור בכיסוי ביטוחי המתאים לו לנכות ושארם בהתאם למגבלות.

שינויים עיקריים

חישוב השכר המבוטח

- השכר הקובע יוגבל ל- 3 פעמים השכר הממוצע במשק, בשנת 2018 מדובר ב- 29,718 שקלים.
- השכר הקובע יחושב כממוצע השכר המבוטח בשלושת החודשים או שנים עשר החודשים או 12 החודשים שקדמו ל-12 החודשים האחרונים שקדמו למועד האירוע הגבוה מבין השלוש.
- השכר המבוטח יחושב על ידי חלוקה של הפקדה מרכיב התגמולים לשיעור התגמולים ולא פחות מ- 12.5%.

תום תקופת הביטוח

- החוסך יוכל לבחור גיל תום ביטוח (60,62,64 או 67).
- במקרה של אירוע ביטוחי תשולם הקצבה עד לגיל תום הביטוח הנבחר, מעבר לגיל זה החוסך לא ימצא עוד בכיסוי ביטוחי לאבדן כושר עבודה ושארים.
- עלות הכיסוי הביטוחי תחושב בהתאם לגיל תום הביטוח.

חיתום

קרן הפנסיה רשאית לבצע חיתום במקרים הבאים:

- במועד ההצטרפות
- גידול בשכר הריאלי ב- 15%
- בנוסף רשאית הקרן לבצע חיתום בהגדלת הכיסוי הביטוחי או בהגדלת גיל תום הביטוח.

תקופת האכשרה

- במועד הצטרפות לראשונה.
- בהגדלת הכיסוי הביטוחי (על החלק שהוגדל).
- בגידול ריאלי בשכר העולה על 15%.
- חזרה מויתור על שארים (גם עם נעשה באופן אוטומטי).
- במקרה של העברה או משיכת כספים מרכיב התגמולים תחול גם כן תקופת אכשרה של 60 חודשים, לעניין גובה הכיסוי לשארים.

גובה הכיסוי יחושב ביחס שבין הסכום שנויד לבין הסכום המהוון של קצבאות השארים.
לדוגמא סכום מהוון של קצבאות השארים עומד על 2,000,000 שקלים
הסכום שנויד לקופה אחרת עומד על 200,000 שקלים (10%)
גובה הכיסוי הביטוחי יפחת ב - 10% ויעמוד על 90% במקום 100%.

קצבת שאירים

קצבת שאירים תעמוד על 100% במסלול בררת המחדל עבור גברים שיצטרפו לראשונה עד לגיל 41 ועבור נשים בכל גיל.

הקצבה תחולק בין השאירים באופן הבא:

- 60% לאלמנה לכל ימי חייה
- 40% ליתום עד לגיל 21 (בן מוגבל יקבל קצבה לכל ימי חייו)
- 20% הורה נתמך
- יתום משני הוריו יקבל קצבה בגובה של 100% עד לגיל 21

האלמן יוכל להוון עד 25% מקצבת השאירים לה הוא זכאי לתקופה של 5 שנים. במידה ואין אלמנה והשאר הקטן ביותר עבר את גיל 18 באפשרותו להוון את סכום הקצבה ולקבל סכום חד פעמי במקום קצבה חודשית. במידה וסכום החיסכון עולה על הסכום המהוון של הקצבאות באפשרות השאירים לבחור האם לקבל קצבה חודשית מוגדלת או להוון את הפער בין הסכומים וכך לקבל סכום חד פעמי לצד קצבת השאירים. מקרה שבו סכום החיסכון עולה על הסכום המהוון של הקצבאות יכול להתרחש במקרה שבו העמית הגיע לגיל 60 או במקרה של עמית עם צבירה גבוהה במיוחד שישנה ירידה בשכר המבוטח שלו.

מבוטח שחתם על ויתור שאירים, יהיה מבוטח במקרה בו נפטר בתוך 90 יום מיום שהחתן/נולד לו ילד

בחלק מקרנות הפנסיה מסלול עתיר שארים העניק כיסוי של **85%** לאלמנה במקום **60%** ביתר המסלולים.

כיסוי עודף זה הגיע על חשבון הכיסוי לילדים אך הוא הבטיח תשלום קצבה גבוהה יותר לאורך זמן לאלמן או לאלמנה.

בדומה ליתר הדוגמאות שהצגנו, במעבר ממסלול זה למסלול אחר יפחת הכיסוי לאלמנה ל- **60%**.

חוסכים במסלול עתיר שאירים

אחוז כיסוי לנכות

75%

47%

62.5%

כיסוי לשאירים

70%

100%

83%

שם המסלול

מסלול ברירת המחדל: נכות 75% שארים
100% (למעט גבר המצטרף מגיל 41)

נכות 75% (למעט גבר המצטרף מגיל 41)
שארים 100% (למעט גבר המצטרף מגיל 47)

נכות 75% (למעט גבר המצטרף מגיל 41) שארים
100% (למעט גבר המצטרף מגיל 41)

דוגמא לחוסך בן 45

הסדר לעמית יחיד / יחיד עם ילדים (לעמית ללא בת זוג)

הסדר זה מאפשר לך לוותר על כיסוי ביטוחי לשאירים / לבת זוג במידה ואין לך שאירים / בת זוג כהגדרתם בתקנון הקרן. לצורך כך, יש למלא הצהרה מתאימה, התקפה לכל היותר ל- 24 חודשים, לאחר תום תקופה זו, יחול כיסוי ביטוחי באופן אוטומטי. במידה וחל שינוי במצבך המשפחתי, עליך להודיע על כך לקרן בהקדם האפשרי.

הסדר ויתור על כיסוי ביטוחי לעמית החל מגיל 60

אם הגעת לגיל 60 הסדר זה מאפשר לך לוותר על כיסוי ביטוחי לנכות ו/או לשאירים. לצורך כך, יש למלא הצהרה מתאימה. לתשומת ליבך כי במידה ותרצה להחיל כיסוי ביטוחי לאחר תקופת הוויתור, תחול תקופת אכשרה מחדש וזכויותיך ייקבעו בעת החלת הכיסוי.

הסדר קצבת נכות מתפתחת

הסדר זה מאפשר לך להגדיל את קצבת הנכות, מרגע קבלתה, בשיעור שנתי של 2%, ובכך להתחקות אחר התפתחות השכר המייצגת. הבחירה באפשרות זו קיימת בכל אחד ממסלולי הביטוח בקרן.

הסדר קצבת נכות כפולה

הסדר זה מאפשר לך לקבל קצבת נכות כפולה במועד התשלום הראשון לקצבת נכות, עבור שני חודשי הקצבה הראשונים היות וקצבת הנכות בקרן משולמת החל מהיום ה-61 לקרות האירוע ואילך. הסדר זה קיים כברירת מחדל אולם ניתן לוותר עליו בכל עת.

הסדרי ביטוח בקרן הפנסיה

- אחוז אגרות החוב שמועבר לקרן נשמר, 30% מסך נכסי הקרן.
- על הקרן להקצות כעת את אגרות החוב בשיעור שונה, כך שלרשות מקבלי הקצבאות יעמדו 60% אגרות החוב מיועדות וכל יתר אגרות החוב יופנו ליתר החוסכים.
- בעקבות השינוי, שיעור הזכאות של החוסכים יעמוד על כ- 28% במקום 30% שיש היום.
- מהלך זה מונע את הסבסוד שהיה קיים בין החוסכים לבין הפורשים.
- צפי לשינוי נוסף בשנת 2024 - חוסכים מעל לגיל 50 יזכו להבטחת תשואה על 30% מהנכסים שלהם, והיתרה (במידה ותישאר) תופנה לצעירים.

שינוי בהקצאת האג"ח המיועדות בקרן הפנסיה

- פנסיונרים דור א' יצאו לפנסיה עד לדצמבר 2003, הפנסיה החודשית שלהם צמודה למדד והם זכאים ל- 70% תשואה מובטחת.
- פנסיונרים דור ב' יצאו לפנסיה עד לדצמבר 2017, הם זכו לסבסוד במועד היציאה לפנסיה והפנסיה החודשית שלהם צמודה למדד והם זכאים ל- 60% תשואה מובטחת.
- פנסיונרים דור ג' יצאו לפנסיה **ביולי** 2018, הפנסיה שלהם תהייה צמודה פעם בשנה למדד ולרווחי ההשקעות והם זכאים ל- 60% תשואה מובטחת.

כיצד ישפיע השינוי על הפנסיונרים?

פורשי ביטוח מנהלים	פנסיונרים חדשים (דור ג')	מקבלי קצבה זכאים (דור ב')	
0%	60%	60%	הקצאת אגרות חוב מיועדות
לא קיים	אחת לרבעון	אחת לרבעון	השתתפות באיזון אקטוארי
חודשי	אחת לשנה	אחת לשנה	הצמדה להשקעות
ללא	שנתי	חודשי	הצמדה למדד

סיכום השינויים

- החל מיולי האחרון גדל שיעור אגרות החוב המיועדות בקרן הפנסיונרים בקרנות הפנסיה מ - 30% ל - 60%.
- המהלך צפוי לצמצם את הגרעון האקטוארי בשל פרישות חדשות וביולי למנוע אותו לחלוטין.
- הפסקת השפעת הפרישות על המאזן האקטוארי תוליד תחרות על פורשים עתידיים.
- בקרב הפורשים החדשים צפויה להיות תנודתיות בקצבה בשל הגדלת החשיפה לשוק ההון.

הגדרנו את גיל הכניסה כגיל ההצטרפות לראשונה או גיל חידוש ההפקדות לאחר הפסקה שעולה על 12 חודשים. אך בתקנון החדש גיל הכניסה מושפע מגורם נוסף, משיכת תגמולים.

משיכה או העברה (אפילו חלקית) של כספי התגמולים תזיז את גיל הכניסה למועד ההפקדה הראשון, בהזתת גיל הכניסה יקבע גובה הכיסוי הביטוחי בהתאם לגיל הכניסה החדש. לדוגמא, חוסך שהצטרף לראשונה לקרן הפנסיה בגיל 25 ואחוז הכיסוי שלו עומד על 75% לאבדן כושר עבודה ו-100% לשארים.

כיום בגיל 45 הוא מבקש למשוך חלק מכספי התגמולים, בתמורה אחוז הכיסוי שלו לשארים יפחת ל-75%. איש מקצוע טוב, ינווט יחד איתו בין מסלולי הביטוח במטרה להתאים לו את הכיסוי הטוב ביותר, כפי שראינו באחת הדוגמאות.

גיל הכניסה כבר לא קבוע

שם המסלול	אחוז כיסוי לנכות	כיסוי לשארים
מסלול ברירת המחדל: נכות 75% שארים 100% (למעט גבר המצטרף מגיל 41)	75%	70%
נכות 75% (למעט גבר המצטרף מגיל 41) שארים 100% (למעט גבר המצטרף מגיל 47)	47%	100%
נכות 75% (למעט גבר המצטרף מגיל 41) שארים 100% (למעט גבר המצטרף מגיל 41)	62.5%	83%

השיקולים במעבר למסלולי הביטוח החדשים

- חוסך שיעבור ממסלול הביטוח הקיים שלו היום לא יוכל לחזור אליו בעתיד
- ישנם מקרים בהם חוסכים לא יוכלו לנצל עוד את היתרונות שהיו קיימים במסלול הביטוח שלהם.

נבחן מספר דוגמאות-

גבר שהצטרף לראשונה בגיל 46 לקרן הפנסיה של מנורה מבטחים

תקנון מנורה מבטחים העניק עד כה כיסוי מלא לגברים שהצטרפו לקרן הפנסיה עד לגיל 47. מעבר לקרן הפנסיה אחרת (או שינוי מסלול ביטוח) יקטין את הכיסוי הביטוחי לשארית מ-100% ל-70%.

חוסכים המבוטחים במסלול עתיר חיסכון

מסלול עתיר חיסכון הוא מסלול המקטין את אחוז הכיסויים הביטוחיים ומאפשר לחוסך להגדיל את החיסכון לגיל פרישה. המקביל למסלול עתיר חיסכון במסלול החדש הוא מסלול נכות 37.5% שארית 40%, חוסכים שיצטרפו בכל גיל יקבלו כיסוי זה בקרן.

בעבר אחוז הכיסוי במסלול עתיר חיסכון נקבע בהתאם למועד הצטרפות הראשון לתכנית. דוגמה עבור גברים מתוך תקנון קרן הפנסיה של כלל. ככל שגיל ההצטרפות היה מאוחר יותר, כך אחוז הכיסוי היה נמוך יותר ועלות הכיסויים הביטוחיים נמוכה יותר. חוסך שהיה מבוטח בעבר במסלול עתיר חיסכון ויעבור למסלול אחר או לקרן פנסיה אחרת, יידרש לשלם יותר עבור הכיסוי הביטוחי שלו.

גיל כניסה	כיסוי לנכות	כיסוי לשארית
25	37.5%	36.5%
30	37.5%	28.9%
35	29.9%	22.4%
40	22.6%	16.9%
45	16.5%	12.4%

חוסכים במסלול עתיר שארים

בחלק מקרנות הפנסיה מסלול עתיר שארים העניק כיסוי של 85% לאלמנה במקום 60% ביתר המסלולים. כיסוי עודף זה הגיע על חשבון הכיסוי לילדים אך הוא הבטיח תשלום קצבה גבוהה יותר לאורך זמן לאלמן או לאלמנה. בדומה ליתר הדוגמאות שהצגנו, במעבר ממסלול זה למסלול אחר יפחת הכיסוי לאלמנה ל- 60%.

התקנון התקני מחייב התאמה נכונה של מסלולי הביטוח

אחת ממטרות האוצר בתקנון התקני הייתה, לפשט ולהנגיש את זכויות וחובות העמיתים הקבועות בתקנוני קרנות הפנסיה, אך מסלולי הביטוח החדשים בצירוף מספר כללים נוספים בתקנון השיגו מטרה הפוכה. כל מעבר מקרן פנסיה אחת לקרן פנסיה אחרת מחייב בדיקה לגבי גובה הכיסוי הקודם שהיה למבוטח בקרן הפנסיה הקודמת והתאמה למסלולי הביטוח החדשים. בחלק מהמקרים יידרש החוסך לרכוש ביטוח מעבר לזה הקיים בקרן הפנסיה. **לדוגמא**- אותו הגבר שהצטרף לראשונה למנורה מבטחים בגיל 46, במידה והוא יעבור למסלול בררת המחדל בקרן פנסיה אחרת אחוז הכיסוי שלו יפחת מ- 100% ל- 70%. באפשרותו לבחור מסלול ביטוחי אחר: מסלול מספר 2 - נכות 75% (למעט גבר המצטרף מגיל 41) שארים 100% (למעט גבר המצטרף מגיל 47).

במסלול זה הכיסוי למקרה מוות ישמר ויעמוד על 100% אך הכיסוי לאבדן כושר עבודה יפחת ל- 40% בלבד.

מיסוי גמל - עצמאי

- תקרת הכנסה מזכה לעצמאי - 211,200 ₪
- סכום הפקדה מרבי - 16.5% מתקרת הכנסה - 34,848 ₪
- סכום מרבי לזיכוי ממס - עמית מוטב זכאי לזיכוי ממס (בשיעור 35%) בגין הפקדה לקופת גמל לקצבה בשיעור מרבי של 5.5% מההכנסה המזכה (או 5% במידה ולא ניצל הטבות מס בגין רכישת א.כ.ע) - 11,616 ₪
- סכום מרבי לזיכוי ממס - עמית מוטב זכאי לזיכוי בשיעור מרבי של 11% מההכנסה המזכה - 23,232 ₪
- פנסיה חובה לעצמאי- תקרת הכנסה = (12*שמ"ב) - 123,276 ₪
- פנסיה חובה לעצמאי - עצמאי מחויב להפקיד 4.45% מהכנסה עד מחצית השמ"ב + 12.55% בגין הכנסה בין מחצית השמ"ב לשמ"ב - 10,478 ₪

עצמאי שהכנסתו לאחר הניכויים המותרים ולפני ניכוי בגין הפקדות לקופות גמל היא 100,000 ש"ח בשנה העובד יכול להפריש 16.5% מההכנסה (כלומר 16,500 ש"ח), וליהנות מההטבות הבאות:

ניכוי

11% מן ההכנסה (11,000 ש"ח) ינוכו מן ההכנסה החייבת המס. כלומר לצורך חישוב מס הכנסה יתייחסו אל הכנסתו כאילו היא 89,000 ש"ח (לפי החישוב: 11,000 - 100,000), ומתוך הכנסה זו יחושב גובה מס הכנסה שעליו לשלם. (לאופן חישוב מס הכנסה ראו חישוב מס הכנסה שנתי לעובדים עצמאים).

זיכוי

5.5% נוספים (כלומר 5,500 ש"ח) יקנו לעובד זיכוי ממס בשיעור 35% מגובה ההפקדה, כלומר 1,925 ש"ח (לפי חישוב $5,500 * 35\%$ ש"ח). משמעות הדבר היא כי מגובה המס שחושב, יופחת הסך של 1,925 ש"ח, והתוצאה שתתקבל היא גובה המס שעל העובד יהיה לשלם.

עצמאי שהכנסתו לאחר הניכויים המותרים ולפני ניכוי בגין הפקדות לקופות גמל היא 240,000 ש"ח בשנה העובד יכול להפריש לכל היותר 16.5% מההכנסה (כלומר 39,600 ש"ח), אולם מכיוון שהסכומים עוברים את התקרה, הוא יוכל ליהנות מההטבות רק עבור חלק מהסכום.

ניכוי

11% מן ההכנסה הם 26,400 ש"ח (לפי החישוב: 11% * 240,000 ש"ח). סכום זה גבוה מהתקרה שנקבעה (23,232 ש"ח לשנה), ולכן הסכום המקסימלי שיוכל העובד להפקיד ולנכות אותו מגובה ההכנסה החייבת במס הוא 23,232 ש"ח.

זיכוי

5.5% מן ההכנסה הם 13,200 ש"ח (לפי החישוב 5.5% * 240,000 ש"ח). סכום זה גבוה מהתקרה שנקבעה (11,616 ש"ח), ולכן הסכום המקסימלי שיוכל להפקיד וליהנות מזיכוי הוא 11,616 ש"ח. הפקדת סכום זה תקנה לעובד זיכוי ממס בשיעור 35% מגובה ההפקדה, כלומר 4,065.6 ש"ח (לפי חישוב 35% * 11,616 ש"ח). משמעות הדבר היא כי מגובה המס שחושב, יופחת הסך של 4,065.6 ש"ח, והתוצאה שתתקבל היא גובה המס שעל העובד יהיה לשלם.

סה"כ ההפקדות שהעובד יוכל להפקיד בשנה ושיוכל ליהנות מהטבות המס בגינן הן 34,848 ש"ח.

ניתוח דוח מסלקה פנסיונית